

Befektetési alapok könyvvizsgálata

2012. október 16.

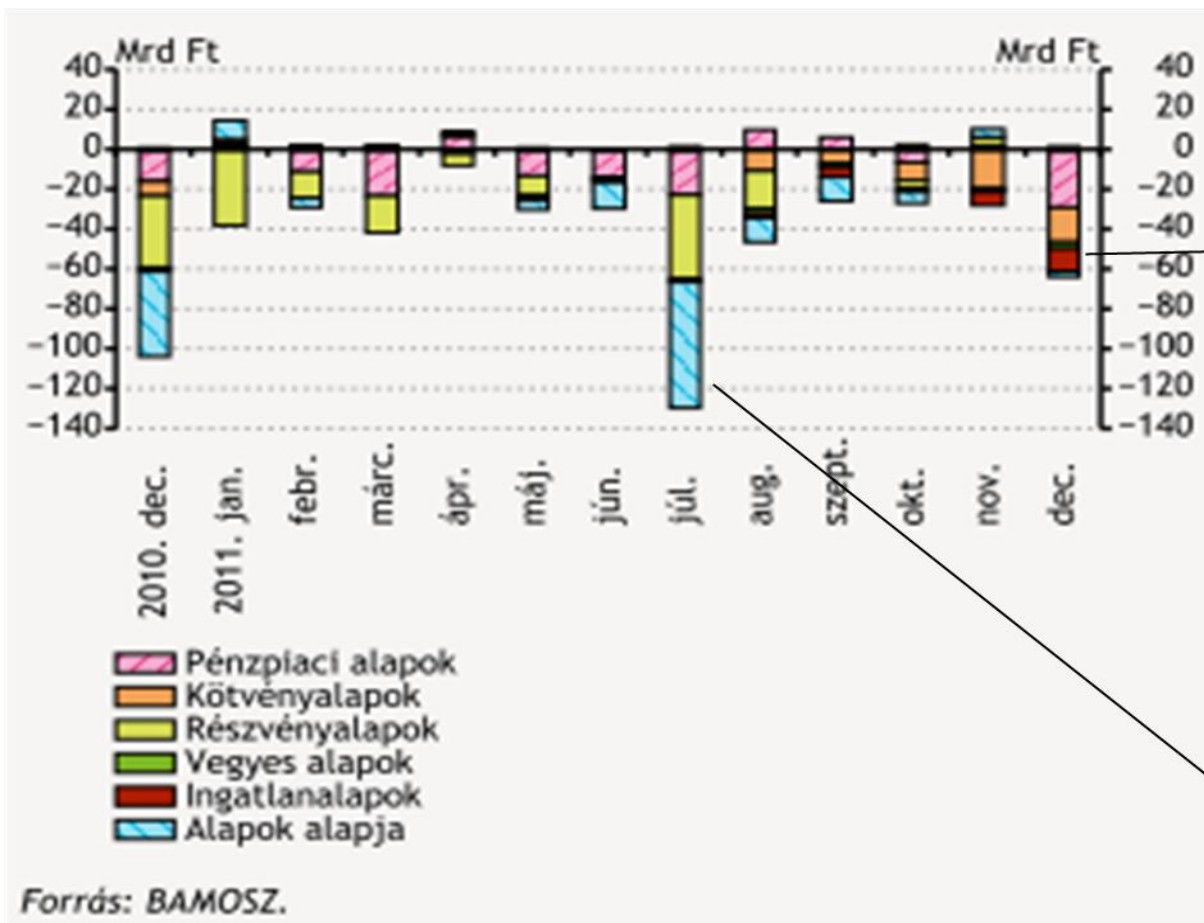
Megnevezés	2009. 12. 31.	2010. 12. 31.	2011. 12. 31.	2012. 03. 31.	2012. 06. 30.
Befektetési alapkezelők száma* (db)	34	35	34	34	34
Befektetési alapok száma (db)	443	488	522	527	535
Adózott eredmény (milliárd Ft)	23,451	23,235	14,058	n.a.	n.a.
*Jelentést küldő befektetési alapkezelők.					

A befektetési alapok nettó eszközértéke (milliárd Ft)

Megnevezés	2009. 12. 31.	Megoszlás 2009.12.31.	2010. 12. 31.	Megoszlás 2010.12.31.	2011. 12. 31.	Megoszlás 2011.12.31.	2012. 03. 31.	2012. 06. 30.	Megoszlás 2012.06.30
Befektetési alapok	3 099,692	100%	3 893,938	1,000	3 286,147	100%	3 197,443	3 157,186	1,000
I. Nyilvános alapok	2 684,893	87%	3 210,448	82%	2 961,072	90%	2 908,761	2 906,394	92%
1. Értékpapíralapok	2 408,038	78%	2 813,784	72%	2 573,652	78%	2 545,068	2 561,597	81%
a/ Kötvényalapok	1 409,012	45%	1 681,215	43%	1 593,095	48%	1 529,994	1 551,682	49%
b/ Vegyes alapok	78,729	3%	110,488	3%	98,602	3%	88,296	84,737	3%
c/ Részvényalapok	398,425	13%	458,314	12%	265,845	8%	278,720	247,063	8%
d/ Származtatott ügyletekbe fektető	52,996	2%	83,467	2%	116,335	4%	131,502	143,932	5%
e/ Garantált alapok	404,837	13%	406,589	10%	414,319	13%	418,796	437,375	14%
f/ Egyéb, be nem sorolt alapok	64,039	2%	73,711	2%	85,456	3%	97,760	96,808	3%
2. Ingatlanalapok	276,856	9%	396,665	10%	387,420	12%	363,693	344,797	11%
a/ Ingatlanforgalmazó alap	273,399	9%	393,153	10%	387,420	12%	363,693	344,797	11%
b/ Ingatlanfejlesztő alap	3,457	0%	3,511	0%	0,000	0%	0,000	0,000	0%
II. Zártkörű alapok	414,799	13%	683,490	18%	325,075	10%	288,683	250,792	8%

Végtörlesztés miatti kivonások

Pénztári vagyon részleges kivonása (ÁKK általi visszaváltás)

A befektetési alap, jogi személyiséggel rendelkező **felhalmozott vagyon**, melyet a befektetési alapkezelő (amely rt. formában működő gazdasági társaság) befektetési jegyek nyilvános vagy zártkörű kibocsátásával hoz létre és működtet.

A befektetési alap **nem gazdasági társaság**, nem tartozik a Gt. hatálya alá, így a Gt.-nek a könyvvizsgálóra, vagy a könyvvizsgálati megbízásra vonatkozó szabályait nem kell alkalmazni.

A befektetési alapok **könyvvizsgálóját a befektetési alapkezelő bízza meg** a könyvvizsgálattal, a könyvvizsgáló megválasztására tehát nem kerül sor. A befektetési alap könyvvizsgálati megbízását a megbízási szerződés aláírásával fogadja el a könyvvizsgáló cég, ugyanakkor a személyében eljáró könyvvizsgáló a megbízás elfogadását a megbízási szerződés mellékleteként csatolt elfogadó nyilatkozat aláírásával fogadja el.

2001. évi CXX. törvény a tőkepiacról.

Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény

A befektetési alapok éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 215/2000. (XII.24.)
Kormányrendelet.

A befektetési alapkezelőkről és a kollektív befektetési formákról
szóló 2011. évi CXCV. törvény

▪

■

ALAPKEZELŐ	LETÉTKEZELŐ	FORGALMAZÓ
<p>Feladata az alap létrehozása, valamint az alap befektetési politikájának megfelelően az alap portfoliójának kezelése, működtetése és a kapcsolódó adminisztráció irányítása, elvégzése.</p>	<p>Csak olyan hitelintézet lehet, amely jogilag független az alapkezelőtől, mivel a felelős a befektetési alap nettó eszköz értékének megállapításáért és annak közzétételéért.</p> <p>Feladata még az alap tulajdonában lévő értékpapírok letéti őrzése, nyilvántartása, az alap bankszámlájának, értékpapír számlájának vezetése és az alapkezelő ellenőrzése.</p>	<p>Feladata a befektetési jegyek forgalomba hozatala, amelyhez ÉRTÉKPAPÍR KERESKEDŐKET (befektetési vállalkozásokat) vehet igénybe.</p>

- A befektetési jegy a befektetési alap nevében (javára és terhére) – a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvényben – meghatározott módon és alakszerűséggel, sorozatban kibocsátott, vagyoni és egyéb jogokat biztosító, átruházható értékpapír.
- **Kötelező tartalmi kellékei**
- a) befektetési alap megnevezése és a befektetési jegy sorozat
- b) befektetési alap fajtája (zárt végű, nyílt végű), típusa (nyilvános vagy zártkörű), futamideje;
- c) befektetési jegy névértéke, értékpapír kódja és sorszáma;
- d) tulajdonos neve;
- e) tulajdonosnak, illetve a birtokosnak a befektetési jegyhez fűződő, a befektetési alap kezelési szabályzatában meghatározott jogai;
- f) kibocsátás időpontja;
- g) az alap kezelését végző befektetési alapkezelő cégneve és székhelye;
- h) az alap kezelését végző befektetési alapkezelő cégszerű aláírása

- A **mérleg** tagolását a kormányrendelet melléklete tartalmazza (értékpapír befektetési és az ingatlan befektetési alapok).
- A mérleg felépítése az alap eszközeinek és forrásainak korlátozott körére való tekintettel egyszerű, csak
  - a) **a portfólió részét képezhető eszközök** (ingatlanok - amelyek készletként vannak feltüntetve értékesítési cél miatt -, forgatási célú értékpapírok, a pénzeszközök részét képező deviza, valutakészletek, származékos ügyletekből adódó követelések) és **azok értékelési különbözetei,**
  - b) valamint az eszközök adásvételéhez kapcsolódóan felmerülő **követelések és aktív időbeli elhatárolások, az ezekhez kapcsolódó értékvesztések, a forint pénzeszközök,**
  - c) továbbá az ideiglenesen szabad pénzeszközök **befektetési célú értékpapírba kihelyezett összege és annak értékelési különbözete** szerepelnek benne.

ESZKÖZÖK – Egyszerűsített beszámoló	ESZKÖZÖK – Alapok beszámolója
A. Befektetett eszközök	A.) Befektetett eszközök
I. IMMATERIÁLIS JAVAK	
Immateriális javak érték helyesbítése	
II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	
Tárgyi eszközök érték helyesbítése	
III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	I. Értékpapírok
Befektetett pénzügyi eszközök érték helyesbítése	1. Értékpapírok
	2. Értékpapírok értékelési különbözete
	a.) kamatokból, osztalékokból
	b.) egyéb
B. Forgóeszközök	B) Forgóeszközök
I. KÉSZLETEK	
II. KÖVETELÉSEK	I. Követelések
	1. Követelések
	2. Követelések értékvesztése (-)
	3. Külföldi pénzügyi értékre szóló követelések értékelési különbözete
	4. Forintkövetelések értékelési különbözete
III. ÉRTÉKPAPÍROK	II. Értékpapírok
	1. Értékpapírok
	2. Értékpapírok értékelési különbözete
	a) kamatokból, osztalékokból
	b) egyéb
IV. PÉNZESZKÖZÖK	III. Pénzeszközök
	1. Pénzeszközök
	2. Valuta, devizabetét értékelési különbözete
C. Aktív időbeli elhatárolások	C) Aktív időbeli elhatárolások
	1. Aktív időbeli elhatárolás
	2. Aktív időbeli elhatárolás értékvesztése (-)

- A források között kerül bemutatásra a
- **saját tőke** – amely megegyezik az alap nettó eszközértékével és magában foglalja az induló tőkét, valamint a tőkeváltozást (tőkenövekményt),
- a **kötelezettségek** – amelyek alapvetően a portfólió részét képező eszközök vásárlásából, a származékos ügyletek letéteiből, az igénybevett letétkezelői és befektetési szolgáltatások díjaiból, valamint az alapkezelői díj számlázott összegéből adódnak
- a **külföldi kötelezettségek értékelési különbözete,**
- a **céltartalékok**
- a **passzív időbeli elhatárolások** teszik ki.

FORRÁSOK – Egyszerűsített beszámoló	FORRÁSOK – Alapok beszámolója
D. Saját tőke	E) Saját tőke
I. JEGYZETT TŐKE	I. Indulótőke
Ebből: visszavásárolt tulajdoni részesedés névértéken	1. Kibocsátott befektetési jegyek névértéke
	2. Visszavásárolt befektetési jegyek névértéke (-)
II. JEGYZETT, DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE (-)	
III. TŐKETARTALÉK	
	II. Tőkeváltozás (tőkenövekmény)
	1. Visszavásárolt befektetési jegyek bevonási értékkülönbözete
	2. Értékelési különbség tartaléka
IV. EREDMÉNYTARTALÉK	3. Előző év(ek) eredménye
V. LEKÖTÖTT TARTALÉK	
VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK	
VII. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	4. Üzleti év eredménye
E. Céltartalékok	F) Céltartalékok
F. Kötelezettségek (26. + 27. + 28. sor)	G) Kötelezettségek
I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	
II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	I. Hosszú lejáratú kötelezettségek
III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	II. Rövid lejáratú kötelezettségek
	III. Külföldi pénzürtékre szóló kötelezettségek értékelési különbözete
G. Passzív időbeli elhatárolások	H) Passzív időbeli elhatárolások

ESZKÖZÖK

- **Értékpapírok**
Értékelése bekerüléskor beszerzési értéken, a mérleg fordulónapján piaci értéken.
- **Az értékelési különbözet nem eredménnyel, hanem a tőkében elkülönítetten, az Értékelési különbözet tartaléka soron számolandó el, párhuzamosan az eszközök közötti Értékpapírok értékelési különbözete sor változásával.**
- **Származékos ügyletek**
Kimutatása piaci értéken történik, a piaci érték változásának elszámolása szintén az Értékelési különbözet tartaléka sorral (tőkével) szemben szükséges
- **Pénzeszközök**
Általában jelentős összeg, nagyságrendjük miatt létezésük és pontosságuk (devizás átértékelés) kockázatot hordozhat

FORRÁSOK

- **Saját tőke**
- **Indulótőke**
a forgalomban lévő befektetési jegyek névértékével egyezik meg.
- **Visszavásárolt befektetési jegyek bevonási értékkülönbözete**
a befektetési jegyek kibocsátásán és visszaváltásán elért árfolyam-különbözetet kell ezen a soron elszámolni, de a kibocsátáskori értékkülönbözet (ázsio vagy diszkont) is itt mutatandó ki.
- **Értékelési különbözet tartaléka**
az Értékpapírok, Külföldi pénzürtékre szóló követelések, Valuta, devizabetétek, valamint a Származatott ügyletek értékelési különbözete sor összegével egyezik meg.
- **Előző évek eredménye és Üzleti év eredménye**

- A befektetési alapok eredménykimutatásának tagolását a kormányrendelet melléklete tartalmazza külön az ingatlanalapra és az értékpapíralapra.
- Az eredménykimutatás csak a fő bevétel, ráfordítás és költség kategóriákat, valamint a mérleg szerinti eredményt tartalmazza. Az alapok nem gazdasági társaságok, nem alanyai a társasági adó törvénynek, adófizetési kötelezettség és adózott eredmény és osztalék kifizetés nem szerepel az eredménykimutatásban.
- ***Pénzügyi műveletek bevételei és ráfordításai***
Itt kell kimutatni a kapott (fizetett) kamatok, osztalékok, árfolyameredmények és opciós díjak összegét.
- ***Működési költségek***
Ebben a sorban az alapkezelői, letétkezelői, PSZÁF, KELER díjak, közzététel díjai, könyvvizsgálati díj, stb. szerepelnek.

Eredménykimutatás - egyszerűsített beszámoló	Eredménykimutatás - Alapok
Értékesítés nettó árbevétele	I. Pénzügyi műveletek bevételei
Aktivált saját teljesítmények értéke	
Egyéb bevételek	II. Pénzügyi műveletek ráfordításai
Anyagjellegű ráfordítások	III. Egyéb bevételek
Személyi jellegű ráfordítások	IV. Működési költségek
Értékcsökkenési leírás	
Egyéb ráfordítások	V. Egyéb ráfordítások
ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE	
Pénzügyi műveletek bevételei	
Pénzügyi műveletek ráfordításai	
PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE	
SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY	
Rendkívüli bevételek	VI. Rendkívüli bevételek
Rendkívüli ráfordítások	VII. Rendkívüli ráfordítások
RENDKÍVÜLI EREDMÉNY	
	VIII. Fizetett, fizetendő hozamok
	IX. Tárgyévi eredmény
ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	
Adófizetési kötelezettség	
ADÓZOTT EREDMÉNY	

- A befektetési alapok **bekerülési értéken** – illetve annak értékvesztéssel csökkentett, visszaírással növelt értékén – értékelik a
- forint pénzkészletet,
  - a forintban fennálló három hónapon túli követeléseket,
  - az aktív és a passzív időbeli elhatárolásokat,
  - a szerződés szerinti értéken értékelik a forintban fennálló kötelezettségeket.
- A letétkezelő által – a számviteli politikában rögzített értékelési szabályzat alapján – meghatározott **piaci értéken** kell értékelni a portfolióban lévő
- eladási célú** (készletként kimutatott) és **bérbeadási célú** (tárgyi eszközként kimutatott) ingatlanokat,
  - forgatási célú és befektetési célú** értékpapírokat,
  - valutakészletet és devizabetéteket,
  - külföldi pénzürtékre szóló követeléseket és kötelezettségeket,
  - a három hónapon belüli lejáratú forintköveteléseket és az értékpapír kölcsön miatt keletkezett követeléseket,
  - a származékos ügyleteket.

Az értékelési különbözet az eszközök esetében a piaci érték és a bekerülési érték különbözetéből áll a következők szerint:

- a) a külföldi pénzürtékre szóló követelések, kötelezettségek, valuta és devizakészletek esetében a deviza árfolyamkülöbözete,
  - b) A 3 hónapon belüli forintköveteléseknél a követelés bekerülési értéke és a lejárat időpontjáig diszkontált összege közötti különbözet,
  - c) értékpapír kölcsönből adódó követelés esetében az alapul szolgáló értékpapír piaci ára és a kölcsönszerződés szerinti érték különbözete,
  - d) származékos ügyleteknél az ügylet értékelés napján várható eredménye (az ügyleteknél ez tekinthető piaci értéknek)
-
- **Az értékelési különbözetet a saját tőkén belüli értékelési különbözet tartalékával szemben kell elszámolni és az eszköz/kötelezettség vagy a származékos ügylet megszűnésekor a könyvekből ki kell vezetni.**

Figyelembe vehető információk:

- Tőzsdei árak
- Szabályozott piac árai
- Kibocsátó gazdasági helyzete
- Egy jegyre jutó NEÉ
- MNB által közzétett hivatalos árfolyam vagy a választott hitelintézet átlagárfolyama (döntés a számviteli politikában).
- Származékos ügyletek esetében a várható nyereság vagy veszteség
- Ingatlanok esetében az értékbecslő által meghatározott érték

- **Egy alapcsaládra** (azaz egy alapkezelő által kezelt és működtetett alapok összességére) **egy általános dokumentációt** indokolt készíteni, mivel az alapok azonos kontroll környezetben működnek, azonos alapkezelő kezeli őket, így azonos rendszereket is használnak.
- A **kontrollok tesztelése során a mintanagyságot alapcsaládonként** elegendő meghatározni.
- Az év végi vizsgálat során viszont **a szubsztantív eljárásokat alaponként** kell elvégezni.
- Az **adó** nem rizikó.
- Az **IT környezet** megismerése fontos (jelentős számú és összegű tranzakciók).

- Minőségellenőrzési szempontokból bármely esetben indokolt **lehet másodkönyvvizsgáló bevonása.**
- **Közérdeklődésnek kitett társaságnak minősülő alapkezelő** esetében pedig **kötelező a másodkönyvvizsgáló bevonása** a könyvvizsgálói munkába.

Előkészítés, tervezés	Interim	Év végi audit
<u>Szeptember</u> Tervezési dokumentumok elkészítése. (megbízás elfogadása kérdőív, tervezési dokumentáció, csalás kérdőív, vállalkozás folytatása elve kérdőív stb.)	<u>Október-november</u> Folyamatok megismerése Kontrollok tesztelése	<u>Március-április</u> Szubsztantív t esztelések Éves beszámoló összeállításának ellenőrzése Éves jelentés ellenőrzése (nyílt végű alapoknál)

Terület	Audit megközelítés	Teljesség	Létezés	Pontosság	Értékelés	Előfordulás	Bemutató
Értékpapírok	Kontroll	X	X	X	X		
Pénzeszközök	Szubszt.		X	X			
Származékos ügyletek	Szubszt.	X	X	X	X		
Saját tőke	Szubszt.	X	X	X			
Pénzügyi eredmény (értékpapírok)	Kontroll		X	X			
Pénzügyi eredmény (derivatívok)	Szubszt.	X	X	X			
Működési költségek	Szubszt.	X	X	X			

Kontroll tesztek elvégzése szükséges az interim során

Cél: a folyamat megismerésén keresztül tudunk meggyőződni arról, hogy

- (i) a bekerülési érték és az értékelési különbözet megbontása megfelelő,
- (ii) az eredménykimutatásban a kapcsolódó eredménytétel (pl.: realizált árfolyameredmény) elszámolása is helyesen történik-e .

Az alábbi kontrollok vizsgálata szükséges:

- Értékpapír-tranzakciók rögzítése feletti kontrollok (alapkezelői rendszerben a bekerülési érték rögzítése) – a minta meghatározásának módját a tervezési dokumentációban szükséges rögzíteni. Mérlegelendők: kontroll gyakorisága, a tévedés kockázata).
- FIFO/átlagár tábla működésének ellenőrzése
- Alapkezelői és főkönyvi rendszer közötti információáramlás feletti kontroll működésének vizsgálata.
- A folyamat felmérését jelentős értékpapír-típusonként szükséges elvégezni (pl.: kamatozó és nem kamatozó értékpapírok vagy devizás és forint alapú értékpapírok).

- **Pénzügyi Ellenőrző Lista kitöltése** (jogszabályi megfelelés).
- **Számviteli politika** ellenőrzés. Az **alap számviteli politikájában** több kérdésben is dönthet. A legfontosabbak:
  - 1. Értékelési különbözetet**
    - a) **minden értékelés alkalmával elszámolja** a főkönyvi számlákon,
    - b) **vagy** év közben **csak a 0. Nyilvántartási számlák számlaosztályban** elkülönítetten rögzíti az átértékeléseket, és **meghatározott időközönként**, illetve a mérlegfordulónapi értékelés során számolja el a főkönyvi számlákon.
  - 2. Devizás átértékelés**
    - a) **Értékelési különbözet tartaléka sorba** számolja el
    - b) **Pénzügyi művelet eredményeként** számolja el.

- **Limitfigyelés feletti kontrollok vizsgálata és tesztelése:**
az alapok esetében a Tpt. szigorú limiteket ír elő a befektetésekre vonatkozóan. Ezek be nem tartása az alap működési engedélyének visszavonásával is járhat, tehát a vállalkozás folytatásának elvének vizsgálatát is érintheti, amelynek a teljes beszámolóra lehet hatása.
- A limitfigyelést az alapkezelő rendszere általában automatikusan végzi. Amennyiben ez így működik, akkor az alábbiakat kell ellenőrizni:
  - a) a rendszerben beállított paraméterek megfelelnek-e a jogszabályi előírásoknak, illetve az alap befektetési politikájának,
  - b) a paraméterek beállítása/módosítása felett milyen kontroll működik,
  - c) a tárgyévben volt-e limitmódosítás, annak oka ésszerű volt-
- Forgalmazókkal és letétkezelővel történő egyeztetések.
- Letétkezelő független-e?
- Manuális tranzakciók rögzítése, engedélyezése.

Az ingatlanalap

- az **értékesítés céljára beszerezett ingatlanokat a készletek** között mutatja ki (értékelési különbözet kapcsolódik hozzá).
- a **bérbeadás céljára tartott ingatlanokat a tárgyi eszközök** között (értékcsökkenési leírás kapcsolódik hozzá).

Értékbecslés kötelező:

- Ingatlanok (3 havonta)
- Építés alatt álló ingatlanok (havonta).

- **Értékpapírok – (Teljesség, Pontosság, Létezés, Értékelés)**
- A letétkezelőtől kapott eredeti, aláírt NEÉ (nettó eszköz érték) kalkuláció alapján az értékpapírok teljességére, létezésére, pontosságára és tulajdonlására kaphatunk evidenciát.
- Ahhoz, hogy a letétkezelőtől kapott NEÉ kalkulációra támaszkodni tudjunk, szükséges a letétkezelő függetlenségének dokumentálása.
- Az értékelési különbözet megbontására kamatból, osztalékból illetve egyéb forrásból származó bevételekre, valamint a piaci érték és a beszerzési érték megbontására az interim vizsgálat során elvégzett kontrollteszt felhasználható, amennyiben annak működése hatékonynak bizonyult.

- **Pénzeszközök – (Létezés, Pontosság)**
- Banki megerősítő levél adhat evidenciát.

- **Származékos ügyletek – (Teljesség, Pontosság, Létezés, Értékelés)**

- A nyitott ügyleteket szerződéshez szükséges egyeztetni.

Az év végén nyitott ügyletek teljességéről az eredeti, aláírt, letétkezelőtől kapott NEÉ kalkuláció alapján győződhetünk meg.

Az ügyletek értékelését a honlapokon közzétett vételi és eladási árfolyamok átlaga alapján tudjuk újrakalkulálni. A szerződő felek ezeket a vételi és eladási árfolyamokat saját belső modelljük alapján határozzák meg. Előfordulhat azonban, hogy ebben nem veszik figyelembe a szerződők a saját hitelkockázatukat. Ennek a kockázatnak a felmérésére az alábbi audit lépéseket szükséges elvégeznünk:

- vizsgálni kell, hogy a tárgyévben hogyan változott a szerződő fél nemzetközi hitelminősítése (romlott-e).
- elemezni szükséges, hogy a szóban forgó derivatív termék árfolyama, hogyan alakult a tárgyév folyamán (voltak-e jelentős kilengések).
- amennyiben nem tapasztalunk jelentős, szokatlan, nem magyarázható kiugrásokat, az értékelés elfogadható

- A tárgyévi árfolyamvizsgálaton kívül azonban szükséges a fordulónap utáni, a könyvvizsgálói jelentés kiadásáig eltelt időszakban is vizsgálni az egyes származtatott termékek árfolyamának alakulását. Ezt a vizsgálatot a mérleg fordulónap utáni események vizsgálata keretében szükséges elvégezni.

- **Tőke – (Teljesség, Pontosság, Létezés)**
- Az induló tőke = darabszám x névérték
- Valamint a KELER kivonathoz történő egyeztetéssel győződünk meg a létezésről, pontosságáról teljességről és a tulajdonlásról is.
A saját tőkén belüli megbontás ellenőrzése a kibocsátott, illetve visszavásárolt befektetési jegyek névértékére, valamint a Visszavásárolt befektetési jegyek bevonási értékkülönbözete sorok egyenlegeire vonatkozik. Ezek ellenőrzése során a teljes tárgyévi forgalmazást (névértéken és piaci értéken) hasonlítjuk össze az ezekben a sorokban bekövetkezett változásokkal.
- Az alap vagyona folyamatosan gyarapodik az alap működési ideje alatt és ez az alap tőkenövekményében (tőkeváltozásában) nyilvánul meg, amely egyrészt magában foglalja az alap portfoliójában lévő eszközök **átértékeléséből eredő különbséget** (amely a még nem realizált hozamokat tartalmazza), **valamint a már realizált hozamokból és a működéssel összefüggő költségekből adódó eredményt.**

- A belső egyezőségeket is vizsgálni kell a következők szerint:
  - a) az Értékelési különbözet tartaléka sor az Eszköz oldalon kimutatott értékelési különbözet sorok (értékpapírok, pénzeszközök, követelések) valamint a Származatott ügyletek értékelési különbözete sor összegével egyezik meg,
  - b) az Előző év eredménye sorba átvezetésre kell kerülnie az előző évi eredménynek,
  - c) az Üzleti év eredménye sornak egyeznie kell a tárgyévi Eredménykimutatásban szereplő eredménnyel.

- **Pénzügyi eredmény (értékpapírok) – (Létezés, Pontosság)**
- A pénzügyi eredmény ellenőrzésénél az interim vizsgálat során végzett kontrolltesztre támaszkodunk. A kontrolltesztelés során alapcsaládonként meghatározott mintán történhet a tesztelés, amennyiben az alapcsalád azonos kontrollkörnyezetben működik, az összes alap összes ügylete azonos folyamaton keresztül kerül végül bemutatásra a beszámolóban.
- A kontrolteszt során a következőket szükséges ellenőrizni
  - a) az értékpapír tranzakciók rögzítését és ellenőrzését az rendszerekben,
  - b) a kamatok, árfolyameredmény elszámolását,
  - c) a FIFO (átlagár) alkalmazását értékpapír típusonként.
  - d) az adatok főkönyvbe valamint az azt alátámasztó analitikába való bekerülésének pontosságát és teljességét .

- A 8-as és 9-es számlák főkönyvi kartonjait vizsgáljuk abból a szempontból, hogy tartalmazznak-e jelentős összegű, szokatlan tranzakciókat. Külön, tételes ellenőrzés tárgyai legyenek a manuálisan rögzített tranzakciók. (Fraud risk).
- Nem szabad aktív időbeli elhatárolásként, vagy követelésként kimutatni és a pénzügyi műveletek bevételeivel szemben elszámolni az értékpapírok után a mérleg fordulónapjáig időarányosan járó hozamot (kamatot, osztalékot), mert az az értékpapír értékelési különbözetén belül az egyéb piaci árhatásból adódó résztől elkülönítetten kerül kimutatásra.
- Passzív időbeli elhatárolásként kell bemutatni a forgalomban lévő befektetési jegyek után a mérleg fordulónapján az üzleti évet időarányosan terhelő és a mérleg fordulónapját követően fizetendő hozamok összegét.

- **Pénzügyi eredmény (derivatívák) – (Teljesség, Létezés, Pontosság)**
- A származtatott ügyletekből származó pénzügyi eredményeket szubsztantív módszerrel tudjuk vizsgálni év végén.
- Amennyiben csak néhány opciós/swap ügylet volt az év során (általában zárt végű alapoknál), úgy a tárgyévben elszámolt teljes opciós/swap ráfordítás újrakalkulálható a szerződésben lévő információk alapján.
- Amennyiben több ügylet létezik, akkor azok közül választva a jelentős tételek ellenőrizhetőek.
- A manuálisan rögzített tranzakciók vizsgálata itt is kiemelt audit terület.

- **Működési költségek (amennyiben összegük jelentős)**
- A működési költségek jelentős tételei általában az alapkezelői, letétkezelői, PSZÁF, KELER díjak. Ezeket szubsztantív módszerrel és elemző eljárással teszteljük, mivel ezek általában a kezelt nettó (vagy bruttó) eszközérték bizonyos százalékában kerülnek meghatározásra.
- Ellenőrizendő a könyvvizsgálói díj pontossága.
- Ellenőrizendő továbbá, hogy csak a kibocsátási tájékoztatóban előírt költségtípusok, az előírt maximális mértékben kerülhetnek elszámolásra.
- Az alapkezelőnél és az alapnál elszámolt éves alapkezelési díj egyeztetése is az év végi vizsgálat részét képezi.

- **Egyéb, nem jelentős tételek**
- Általában nem jelentős összegűek a Követelések, Kötelezettségek, Aktív és Passzív időbeli elhatárolás mérlegsorok valamint a Rendkívüli bevételek és ráfordítások.
- Amennyiben a mérleg tételek mégis jelentősek lennének, akkor azok egyedi vizsgálata indokolt.
- A pénzügyi eredményen belül jelentős tételek lehetnek még pl. lekötött betétek után kapott kamatok, kapott/fizetett opciós díjak, kapott osztalékok. Ezeknél főleg analitikus eljárás alkalmazható illetve a számadatok egyedileg ellenőrizhetők szerződéshez történő egyeztetéssel és újraszámolással.

- A nyílt végű alapok esetében a három hónapon túli lejáratú követelések, valamint az aktív időbeli elhatárolások után 100 %-os értékvesztést kell elszámolni és annak összegét mérlegbe is be kell állítani.
- Jogi levelet (alaponként) is kérni, értékelni kell.

- A kiegészítő melléklet vizsgálata számszaki és tartalmi szempontok alapján is.
- A befektetési alap éves beszámolójának kiegészítő melléklete a számviteli törvény előírásain túl tartalmazza
  - a) az értékpapírok értékelési különbözetének értékpapír-sorozatonkénti részletezését,
  - b) az alap portfóliójában szereplő értékpapírok fajtánként, típusonként és kibocsátónként történő részletezését, azok beszerzési értékén és a mérleg fordulónapján kimutatott piaci értékén,
  - c) a Kormányrendelet melléklete szerinti portfólió jelentést.
- Az alapok esetében speciális előírás, hogy a tárgyév utolsó napjára közzétett nettó eszközérték és a mérlegben szereplő, december 31-ei saját tőke közötti különbséget a kiegészítő mellékletben bemutassák.

▪ Módszer : újraszámítás

Működési CF

- Indirekt szemlélet
- Kiindulás tárgyévi eredményből (befolyt bérleti díjak és kapott hozamok nélkül , mert azok befektetési CF részei)

Befektetési CF

- Direkt módszer
- Ingatlanok beszerzése, eladása, befolyt bérleti díjak, kapott hozamok, értékpapírok különböző mozgásai

Finanszíro- zási CF

- Direkt módszer
- Befektetési jegyek kibocsátása, visszavásárlása, hitel, kölcsön felvétele és törlesztése

- Annak vizsgálata, hogy az alapkezelő hogyan figyeli a mérlegfordulónap utáni eseményeket,
- A menedzsment kikérdezése arról, hogy volt-e jelentős esemény a fordulónap után,
- Az ügyféltől kapott információk összehasonlítása a birtokunkban lévő, az alapokról, illetve környezetükről szóló információkkal,
- Jelentős és szokatlan tranzakciók vizsgálata,
- Mérlegfordulónap után tartott ülések jegyzőkönyvinek áttekintése
- A rendelkezésre álló legfrissebb pénzügyi információk áttekintése,
- Megbeszélés az alapkezelő jogi képviselőjével
- Fordulónap után kötött megállapodások, szerződések, felügyeleti szervekkel folytatott levelezések áttanulmányozása.
- A származtatott ügylet piaci árfolyamának vizsgálata a fordulónap után.
- Valamennyi alap esetében a NEÉ alakulásának vizsgálata a mérlegfordulónap után.

- Amennyiben a kibocsátott jegyek külföldi pénznemre szólnak, akkor az alap abban a pénznemben vezetheti könyveit, készítheti el beszámolóját.
- A befektetési jegy devizanemétől eltérő devizára nem lehet áttérni.
- A befektetési jegy devizaneméről forintra visszatérni nem lehet.
- Az áttérési különbözet az előző évek mérleg szerinti eredménye sort módosítja.

- Üzleti évet követő 150 napon belül a honlapon,
- PSZÁF számára is meg kell küldeni.

www.mazars.hu

Mazars Kft.

H -1074 Budapest

Rákóczi út 70-72. - Hungary

Tel.: +36 1 429 3010 - Fax : +36 1 235 0481

E-mail: mazars@mazars.hu

A close-up photograph of several vibrant red poppies in a field, with some flowers in sharp focus and others blurred in the background.

A SENSE
of purpose